



Wacław Sztompke

(1906-1974)

W zyciorysie profesora Wacława Sztompke 1 września był dniem szczególnym. Ten wybitny polski fotogrametra urodził się 1 września 1906 r. i zmarł dokładnie 68 lat później. We wrześniu 1939 roku II wojna światowa przerwała działalność „Fotolotu”, w którym pracował od ukończenia studiów. Z kolei 1 września 1955 r. został profesorem nadzwyczajnym w Katedrze Fotogrametrii Politechniki Warszawskiej.

Wacław Sztompke urodził się w 1906 roku w Warszawie. W 1931 r. ukończył Wydział Geodezji Politechniki Warszawskiej i rozpoczął pracę w Wydziale Aerofotogrametrycznym „Fotolot” Polskich Linii Lotniczych LOT. Wkrótce został zastępcą kierownika „Fotolotu” prof. Mariana B. Piaseckiego. W roku 1938 na Kongresie Fotogrametrycznym w Rzymie zorganizował polskie stoisko, za które nasz kraj uzyskał brązowy medal. W czasie wojny pracował w Biurze Pomiarów Zarządu m.st. Warszawy.

Po wyzwoleniu Warszawy przystąpił do reaktywowania Działu Aerofotogrametrycznego w LOT i kierował nim do 1948 r. Dzięki Jego staraniom sprowadzono do Polski 5 francuskich samolotów typu Siebel oraz kamery, filmy i sprzęt niezbędny do wykonywania i obróbki zdjęć lotniczych. Wiele ich zrobiono na obszarze całej Polski. W 1948 r. Dział Aerofotogrametryczny został przejęty przez specjalistyczną jednostkę wojskową, w której Wacław Sztompke pracował jako kierownik cywilny do roku 1955. We wrześniu na wniosek rektora Politechniki Warszawskiej został przeniesiony na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Fotogrametrii na Wydziale Geodezji i Kartografii. Prowadził tam wykłady i ćwiczenia z przedmiotu „zdjęcia lotnicze” oraz wykłady z „fotogrametrii ogólnej”. W latach 1958-60 był prodziekanem ds. nauki. W roku 1970 został docentem i na tym stanowisku pracował do ostatnich dni swego życia. Prof. Sztompke działał aktywnie społecznie. W roku 1939 współorganizował I Kongres Inżynierów Mierniczych w Warszawie, a w 1946 brał czynny udział w I Kongresie Techników Polskich w Katowicach. Przez całe życie był związany ze Stowarzyszeniem Geodetów Polskich – dwukrotnie był członkiem Zarządu Głównego, od 1949 r. prze-

wodniczył Komisji Słownictwa Geodezyjnego, a od 1956 Komisji Współpracy z Zagranicą. Z chwilą reaktywowania Polskiego Towarzystwa Fotogrametrycznego został zastępcą przewodniczącego, a od roku 1970 – przewodniczącym PTF. Był organizatorem wielu konferencji naukowo-technicznych, sympozjów, kursów i seminariów. Doskonala znajomość kilku języków obcych i łatwość nawiązywania kontaktów umożliwiła Profesorowi prowadzenie owocnej współpracy z zagranicą. Brał udział w pracach Międzynarodowej Federacji Geodetów (FIG) i Międzynarodowego Towarzystwa Fotogrametrycznego (MTF). Od roku 1956 jako stały delegat SGP uczestniczył w kolejnych kongresach i posiedzeniach Komitetu Permanentnego FIG. Był jednym z nielicznych Polaków, którzy brali udział w pierwszych powojennych spotkaniach MTF, poczynając od kongresu w Hadze w roku 1948. Dzięki aktywności Profesora, na kongresie w Lizbonie (1964) prowadzenie Komisji VI MTF zajmującej się szkoleniem, terminologią i bibliografią powierzono Polsce (przewodniczący komisji Wacław Sztompke, sekretarz Adam Linsenbarth). W 1966 r. Polskie Towarzystwo Fotogrametryczne zorganizowało w Warszawie Międzynarodowe Sympozjum Komisji VI z udziałem wybitnych fotogrametrów z różnych stron świata. Na kongresie MTF w Ottawie w roku 1972 po raz kolejny Polska objęła kierownictwo Komisji VI, na której czele stał prof. Sztompke.

Był autorem wielu publikacji z zakresu fotogrametrii i pomysłodawcą kilku oryginalnych metod jej wykorzystania w pomiarach inżynierskich (m.in. badanie zwiśu lin transmisyjnych). Szczególnie podkreślić należy Jego działalność na polu wydawniczym, zwłaszcza w okresie, gdy

na rynku nie było polskich książek z zakresu fotogrametrii. Przetłumaczył z niemieckiego podręcznik „Fotogrametria” prof. Maksa Zellera (wyd. PWT, 1950), a z rosyjskiego „Aerofototopografię” Kudriawcewa (Wyd. MON, 1955). Opracował też polską wersję „Opisu instrumentów geodezyjnych Wilda” (1952). Nieocenione są zasługi Profesora w dziedzinie wydawnictw słownikowych. Był m.in. współautorem opracowanego przez SGP pięcioletniego „Słownika geodezyjnego” (wydanego przez PPWK w roku 1954 i uzupełnionego wersją hiszpańską w roku 1961) oraz autorem odpowiedników polskich do siedmioletniego „Słownika fotogrametrycznego” opracowanego przez MTF (tom polski tego słownika został wydany przez firmę „Argus” w Amsterdamie w roku 1961) oraz do trójjęzycznego „Słownika technicznego”.

Profesora Sztompke poznałem w czasie studiów na Politechnice Warszawskiej, gdzie wszyscy ceniliśmy Go jako doskonałego pedagoga i przyjaciela młodzieży. Potem los zetknął mnie z Nim w Państwowym Przedsiębiorstwie Fotogrametrii (1956-73), gdzie przez wiele lat Profesor był konsultantem naukowym i doradcą technicznym. Bardzo wiele zawdzięczamy Jego ogromnej wiedzy, radom i wskazówkom, które były dla nas nieocenione. Miał swój udział w tworzeniu wielu technologii i instrukcji technicznych, a przede wszystkim tłumaczeń publikacji zagranicznych. Przez wiele lat miałem też przyjemność współdziałać z Profesorem zarówno w Komisji Współpracy z Zagranicą SGP, jak i w Polskim oraz Międzynarodowym Towarzystwie Fotogrametrycznym. Dzięki Jego szerokim kontaktom udało się Polsce nawiązać współpracę z wieloma instytucjami zagranicznymi i organizacjami międzynarodowymi. W czasie kilku wspólnych wyjazdów na sympozja i kongresy fotogrametryczne miałem okazję przekonać się, jak bardzo znany, ceniony i lubiany był Profesor przez całe międzynarodowe środowisko fotogrametryczne. Dla wielu osób zza granicy Jego nazwisko było symbolem polskiej fotogrametrii.

Profesor Sztompke swoim sposobem bycia ujmował wszystkich, uśmiech stale gościł na Jego twarzy, a pogoda ducha nigdy Go nie opuszczała. Zawsze podziwialiśmy Jego troskę o najbliższych – żonę Janinę oraz dzieci Annę, Ewę i Pawła, które były Jego dumą. W mojej pamięci pozostał jako szlachetny, ofiarny i uczynny Człowiek, który zawsze spieszył z radą i pomocą, a na pierwszym miejscu stawiał dobro innych.

Adam Linsenbarth